

schubben & slijm

RAVON nieuwsbrief voor en door vrijwilligers | nummer 36 | juli 2018

Zaklampvissen

Kleur bekennen

Vuursalamander op HAVO-examen

Resultaten NEM Meetprogramma Amfibieën

colofon

Schubben & Slijm is de nieuwsbrief van Stichting RAVON en wordt uitgegeven door de vier grote vrijwilligersprojecten: Verspreidingsonderzoek Reptielen en Amfibieën en de Meetprogramma's Amfibieën, Reptielen en Zoetwatervissen. Schubben & Slijm wordt 4 keer per jaar verspreid aan alle waarnemers en monitoren van RAVON.

ISSN (print): 1878-8343
ISSN (digitaal): 1878-8351

Stichting RAVON
Postbus 1413
6501 BK Nijmegen
www.ravon.nl
024-7410600 (Nijmegen)
020-5257331 (Amsterdam)

Aanmelden

Ga naar www.ravon.nl/nieuwsbrief om u aan te melden voor de digitale editie van Schubben & Slijm. Stuur een mail naar kantoor@ravon.nl om u aan te melden voor de print editie.

Adreswijzigingen

kunt u doorgeven aan kantoor@ravon.nl

Foto omslag:

Zaklampvissen langs de Leidse grachten
(Foto: Sijmen Groot)

Redactie:

Edo Goverse (NEM Meetprogramma Amfibieën)
Ingo Janssen (NEM Meetprogramma Reptielen)
Jan Kranenbarg (NEM Meetprogramma Zoetwatervissen)
Jelger Herder (NEM VO Reptielen en Amfibieën)
Kris Joosten

Kopij kunt u sturen naar k.joosten@ravon.nl

Aan deze nieuwsbrief werken verder mee:

Aaf Verkade, Anneke van Bergen,
Clemens Stolk, Dennis Smit,
Diane Lexmond, Ernst Raaphorst,
Fabian Smith, Guus Gijben,
Hanneke ten Böhrer, Harry van Diepen,
J Steen, Jaap Mons,
Jan Exel, Jesper Berndsén,
Johannes Kok, John van den Heuvel,
Jolanda Verbeek, Jöran Janse,
Maarten Wolf, Machteld Kistenkas,
Manon Stassen, Marian Schut,
Marina Kraaij, Mariëlle Hazenoot,
Marnix de Zeeuw, Martijn Schiphouwer,
Maurice van Doorn, Mélisande Buitenkamp,
Monique Verweij, Nanon Boulanger,
Pedro Janssen, Raymond Creemers,
Sanne Ploegaert, Tariq Stark,
Tessa Yanover, Wim Bosch,
Wim Kuijper, Wouter Schothorst

Vormgeving - layout:

Pleun van der Linde Publish Impuls - Cross Media Solutions

Druk: Ten Brink

Deze nieuwsbrief is mede mogelijk gemaakt door:
Centraal Bureau voor de Statistiek, Universiteit van Amsterdam, RAVON

inhoud

- 3 **Van vaktips naar Zakgids**
- 4 Ernst's Onder Water Wereld
- 4 Adders lekker vroeg dit voorjaar
- 5 Maashorst (NBr) herbezet
- 5 Duikende hagedis
- 6 **Vuursalamander op HAVO-examen**
- 6 Gewone pad op het strand
- 6 Boomkikker met een staartje
- 7 Paddenvlieg slaat toe in Terblijt
- 7 Paaspadden zoeken
- 7 Slangen op de berg
- 8 Gladde slang eet zandhagedis
- 8 Rugzwemmers
- 8 Vreemde vondst
- 9 **Kleur bekennen**
- 9 Witte kikkerdril
- 9 Witte en oranje salamanders
- 10 Blauwe boomkikker
- 10 Zwarte levendbarende hagedis
- 10 Witte en oranje-rode kikkers
- 11 Koninklijke ringslang?
- 11 Zandhagedis in Rhenense tuin
- 11 Zandhagedis met issues
- 12 **Resultaten NEM Meetprogramma Amfibieën: aantalsmonitoring**
- 16 RAVON vissenweekend 2018
- 16 Een zegen in de Delta
- 17 Vissenweekend
- 17 Lichtpuntje intrek glasaal
- 17 Aangeboden: circa 100 emmers
- 18 Activiteiten
- 19 Contactpersonen

© Guus Gijben

Van vaktips naar Zakgids

"Hee, daar gaat een karper! Of is het nou een brasem?!" Deze en nog veel meer vragen over het determineren van vissen in de Leidse grachten kreeg ik de afgelopen jaren. Passanten en toeristen keken geregeld mee tijdens het Project Vissenmonitoring, waarbij de grachtbewoners in vijf jaar tijd al vele tienduizenden vissen en 21 verschillende vissoorten telden (zie ook artikel in tijdschrift RAVON nummer 68). De honderden deelnemers aan de Leidse excursies zaklampvissen vuurden ook goeie vragen af, zoals: "Is dit nou onze eigen donderpad of die exotische 'mormelgrondel?'"

Omdat 'Onder water in Leiden' in steeds meer wijken de visstand onderzoekt en wateren opschooft, leek het mij de hoogste tijd om de verzamelde tips, meest gestelde vragen én antwoorden te bundelen in een klein en handzaam veldgidsje. (Opmerking redactie: het gidsje krijg je van Aaf cadeau bij deze editie van Schubben & Slijm)

De 'Zakgids voor het zaklampvissen' is op 6 juni feestelijk gepresenteerd aan de wethouder Duurzaamheid van de Gemeente Leiden en ruim 40 fans van Onder water in Leiden. De gids is mede tot stand gekomen dankzij de financiële steun van waterminnende organisaties. Auke-Florian Hiemstra schreef een inspirerend voorwoord en Guus Gijben illustreerde tien vissen en een kreeft, zoals je die schuin van bovenaf ziet.

Het gidsje is bruikbaar voor alle watertypen en per vissoort staan er handige weetjes in over de favoriete 'hangplekken' van vissen na zonsondergang. Ook beschrijft een fysiotherapeut wat de correcte zaklampvishouding is. De meeste informatie staat inmiddels ook digitaal op Zakgids.nl.

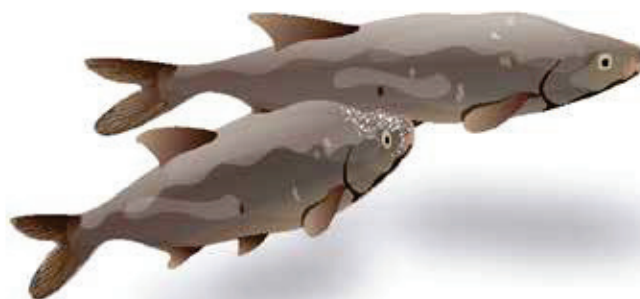
Mail Aaf op info@onderwaterinleiden.nl als je extra tips ter aanvulling hebt of graag een extra soort toegevoegd wil zien. Een verrassende bijvangst is dat je de Zakgids ook prima overdag kunt gebruiken: hij is er voor iedereen die de waternatuur 24/7 koestert en wil bestuderen!

Aaf Verkade

Projectleider Vissenmonitoring,
KNNV afd. Leiden e.o. & Onder water in Leiden.nl

Literatuur

Verkade, A.J., KNNV afdeling Leiden e.o., 2016. Rapport Vissenmonitoring in de Leidse Havenwijk van 2013-2015.

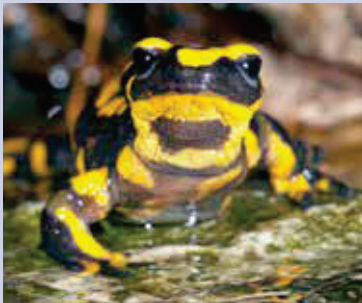

Twee brasems (man en vrouw) © Guus Gijben

Zaklampvissen is een succesvolle methode om in stadswateren vissen te tellen en te determineren, door vanaf de kademuren met een zaklamp in het water schijnen (Verkade, 2016).

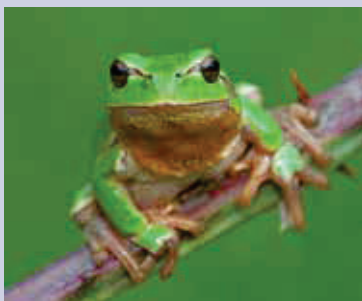
03

06

09

12